

Det vigtigste er, hvad vi gør, ikke hvad vi siger

Møller, Mette

Published in:
Nyhedsbrevet Trafiksikkerhedsforskning

Publication date:
2014

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):
Møller, M. (2014). Det vigtigste er, hvad vi gør, ikke hvad vi siger. *Nyhedsbrevet Trafiksikkerhedsforskning*, 14(2). <http://www.trafiksikkerhedsforskning.dk/Default.aspx?id=496>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Det vigtigste er, hvad vi gør, ikke hvad vi siger

En ny canadisk undersøgelse om privat øvelseskørsel viser, at forældres instruktioner til deres børn om trafiksikker bilkørsel ikke kan opveje betydningen af forældrenes egen kørestil. Den måde forældre kører på, har således større indflydelse på deres børns kørsel, end det forældrene siger om, hvordan man bør køre. Effekten af det forældrene siger, er dog forskellig alt efter, hvilken type risikoadfærd der er tale om.

Af seniorforsker Mette Møller

Tidligere undersøgelser har vist, at der er sammenhæng mellem forældres og børns kørestil. Endvidere har børn af forældre, der har forårsaget et færdselsuheld eller på anden vis har overtrådt færdselsloven, større sandsynlighed for også selv at blive involveret i et færdselsuheld eller overtræde færdselsloven. I dag ved man dog meget lidt om, hvordan denne sammenhæng opstår. På den baggrund har man i Canada gennemført en undersøgelse, der havde to formål. For det første ville man se på, hvor stor betydning forældrenes funktion som rollemodeller for risikobetonet kørsel har for, hvordan deres børn kører bil. For det andet ville man se på, hvor stor betydning forældres instruktioner om sikker kørsel har for, hvordan børnene kører.

Om undersøgelsen

Undersøgelsen var en online-spørgeskemaundersøgelse med deltagelse af 432 unge i alderen 17 –22 år. Gennemsnitsalderen var 18,7 år. Alle deltagere havde et G2 kørekort (se faktaboks). For ca. halvdelen af de unge var det primært moderen, der havde hjulpet dem med at lære at køre bil. I gennemsnit kørte de ca. 8 timer om ugen alene, og ca. 3 timer om ugen med forælderen.

I Ontario i Canada er privat øvelseskørsel tilladt. Privat øvelseskørsel indebærer blandt andet, at unge, der er ved at tage kørekort, må øve sig i at køre bil sammen med deres forældre. Personer med et G2 kørekort har bestået en teoretisk og en praktisk køreprøve og har tilladelse til at køre på egen hånd, dog med visse restriktioner. Restriktionerne indebærer, at alkoholpromillen skal være 0. Hvis den unge er 19 år eller yngre, er det tilladt at køre med højst en passager på 19 år eller yngre i tidsrummet fra midnat til kl. 5 om morgenen i de første 6 måneder efter kørekort erhvervelsen og højst 3 passagerer efter de første 6 måneder med kørekort.

I undersøgelsen var der fokus på fire typer af risikoadfærd: aggressiv kørsel, kørsel under påvirkning af alkohol eller euforiserende stoffer, distraktion samt forskellige former for overtrædelse af færdselsloven. Deltagerne skulle svare på, hvor ofte de selv udførte disse former for risikoadfærd, hvor ofte den forælder, der primært havde været involveret i at lære dem at køre bil, udførte dem, og hvor ofte den pågældende forælder under den private øvelseskørsel havde understreget, at den unge skulle undgå disse former for risikoadfærd. Derudover skulle deltagerne svare på, hvor villige de var til at udføre de pågældende former for risikoadfærd, samt hvor sandsynligt det var, at de ville udføre de pågældende former for risikoadfærd i fremtiden.

Forældres adfærd er vigtigst

Helt overordnet tyder resultaterne på, at forældrenes indflydelse som rollemodeller er stor. Resultaterne tyder således på, at de unges opfattelse af, hvordan deres forældre kører, har større betydning for, hvordan de selv kører, for deres villighed til at udføre forskellige former for risikoadfærd samt i hvilken udstrækning de forventer at foretage forskellige former for risikoadfærd i fremtiden, end de instruktioner, som forældrene har givet dem under øvelseskørslen, har.

Effekt varierer efter type af risikoadfærd

Undersøgelsen viste dog også, at effekten af forældrenes instruktion varierede alt efter, hvilken type risikoadfærd, der var tale om. Med hensyn til aggressiv kørsel og kørsel under påvirkning af alkohol og euforiserende stoffer var forældrenes indflydelse som rollemodeller særlig markant. Forældreinstruktioner om at undlade aggressiv kørsel og kørsel under påvirkning af alkohol og/eller euforiserende stoffer, havde således ingen betydning for de unges adfærd og holdning til kørsel i påvirket tilstand. Med hensyn til distraktion og visse typer af overtrædelse af færdselsloven viste undersøgelsen dog en moderat effekt af de instruktioner, som forældrene gav deres børn i forbindelse med privat øvelseskørsel.

Konklusion

Ifølge forfatterne viser undersøgelsens resultater, at det er meget vigtigt, at forældre gennem deres børns opvækst er gode rollemodeller for trafiksikker kørsel. De forældre, der tror, at det vil kunne opveje forældrenes egen risikobetonede bilkørsel, hvis de instruerer deres børn omhyggeligt i trafiksikker kørsel i forbindelse med privat øvelseskørsel, tager således fejl. Det er derfor vigtigt med tiltag, der kan understøtte forældre i at være gode rollemodeller og i at forstå, hvor stor betydning det har for deres børns bilkørsel. Endelig viser undersøgelsens resultater, at der er forskel på, hvad der har betydning for forskellige former for risikoadfærd.

Kilde:

Schmidt, A., Morrongiello, B. A., Colwell, S. R. (2014). Evaluating a model linking assessed parent factors to four domains of youth risky driving. Accident Analysis and Prevention, 69, 40-50.